

УДК 821.161.2-1

DOI: 10.32626/2309-7086.2021-18-2.149-158

Любов Олійник

ORCID 0000-0003-4965-0816

кандидат філологічних наук

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ ТВОРІВ ДЛЯ ДІТЕЙ НІНИ ШМУРІКОВОЇ

У статті проаналізовано творчу спадщину подільської письменниці Ніни Шмурікової для дітей різного віку. Особливу увагу у роботі зосереджено на художній організації тексту. Розглянуто твори різного жанрового та тематичного спрямування, художні засоби та прийоми, охарактеризовано образи.

Ключові слова: Поділля, дитяча література, жанр, тематика, проблематика, проза, казка, поезія.

Дитяча література або література для дітей, література про дітей, література для дітей та юнацтва є вагомим складовим цілісного літературного процесу. Цей пласт творів створено для дітей для того, щоб юний читач розвинув свою яву, відчув різні емоції та почуття, розвинув власні смаки та вподобання, вони впливають на пізнавальні особливості реципієнта, розважають та виховують. Протягом тривалого періоду становлення та розвитку цього типу літератури автори збагачували її тематичний та жанровий простір, це стосується і сучасного етапу.

Свідченням посиленого наукового інтересу до літератури для дітей та юнацтва є низка розвідок. Заслужують на особливу увагу літературно-критичні дослідження І. Арзамасцева, У. Барана, В. Бичка, М. Венігори, Л. Вовка, Л. Горлача, В. Кизилово, Л. Кіліченка, Н. Кузьменка, Р. Мовчана, К.-Л. Оберстейн, Е. Огара, О. Папуші, С. Присяжнюка, М. Славова, Р. Стаднійчука, Д. Фергюсон, М. Хлуріхен, К. Шулькової.

Подільський регіон багатий також на твори для дітей і про дітей, серед сучасних авторів знаковими є постаті М. Балеми, В. Горбатюка, В. Кравчука, А. Лотоцького, М. Магери, О. Радущинської, Г. Храпача, Н. Шмурікової та ін. Творчість цих письменників неодноразово обговорювалась науковцями та колегами по перу, зокрема й доробок Ніни Шмурікової. Проте сьогодні немає комплексного дослідження творів для дітей цієї авторки на жанровому та тематичному рівнях.

Особливу сторінку в творчості подільської письменниці Ніни Шмурікової, вчительки української мови та літератури, членкині Національної Спілки письменників України, авторки понад 20 книг для дітей, лауреатки міської премії імені Б. Хмельницького та обласної премії імені М. Годованця (2007 р.), переможниці першого Всеукраїнського конкурсу на кращі твори для дітей «Золотий лелека» – II премії за збірку казок «Чарівна сопілка» (2008 р.), займають твори для дітей, сповнені любов'ю до всього світу. Такі твори пробуджують у дітей допитливість, спостережливість, уважність. У чарівному казковому світі поетеси однозначно є не тільки добро і любов,

а й зло та підступність. У творчому доробку письменниці-одолянки широкий жанровий спектр творів для дітей: вірші, казки, сонети, легенди.

Авторка уособлює у своїх художніх текстах явища природи, за допомогою яскравих засобів пояснює дітям, як поводитися в навколишньому світі. Ідейно-тематична спрямованість, художня досконалість, образна мова творів сприяють гармонійному вихованню дітей, вчать їх людяності і доброти. Такі твори допомагають дитині/підлітку адаптуватися в соціумі, сформувавши моральні цінності.

Характеризуючи творчість письменниці, Г. Храпач писав: «Нічого дивного і в тому, що вчителька за фахом і роботою Ніна Миколаївна пише і для дітей. Дорослий хоче уваги, діти – любови. Хто знає це краще, ніж педагог?» [2].

М. Мачківський теж гідно оцінює талант поетеси, зазначаючи: «... Ніна майстерно використовує умовності, її фантазія багата, цілеспрямована, підпорядкована творчому задуму» [1].

М. Кульбовський, проаналізувавши творчість Ніни Шмурікової, дійшов висновку, що «...поетичне слово Ніни Шмурікової у всіх збірках гарно колює витонченістю мови, філігранністю ритміки вірша. Воно з'явилося вчасно і вчасно дозріло. Своєю поетично творчістю Шмурікова витворила свій Дивосвіт, свою творчу галактику, в якій відчувається комфортно й упевнено. Вона щаслива у своїй поетичній аурі. Її поезія – це молитва, її музика, її сенс життя» [2]. Крім того, письменник висловився і стосовно казок письменниці: «Найповніше, найяскравіше талант дитячої поетеси Ніни Шмурікової розцвів у казках-поемах, адресованих школярам середнього та старшого віку. В основу покладені власні сюжети й образи, що втілюють ідеї милосердя, доброти, любові до рідної землі. Написані вони світлою образною мовою» [2].

Переважна більшість творів авторки – це вірші для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку про тварин, звірів, про любов до них, гарне ставлення. Вони є у збірках «Барвистий дивокрай» [2], «Віронька-зіронька» [4], «У чім секрет?» [8] тощо. У творах для наймолодших читачів, навіть у назвах зустрічаємо лагідні і пестливі найменування: «Ганнуса у бабусі», «Де ти, Ясочко, бувала?», «Ой то наша Ясочка, Ярослава», «Віронька-зіронька».

Таким чином Ніна Шмурікова говорить маленькому читачеві, що до тварин потрібно ставитись з турботою та повагою (така тенденція помітна у віршах «Зустріч з Равликом», «Ой то Песик!», «Ой, чому це плаче Киця?», «Півник», «Їжачок», «Білочка», «Киця радила котичку» та ін.).

У збірці «Віронька-зіронька» поетеса у кожному дитячому вірші пише не тільки про тварину, а й про дівчинку Віру, що створює уявлення про цілісність збірки:

*Їжачок турботу має –
Стигли яблука збирає.
І до Віроньки прибіг,
Заспокоїть поміг... [4, с.3];*

або:

*...Мудра Миша-прабабуся.
Мишку знає вже Віруся [4, с.6].*

Дітям цікаво читати такі вірші, оскільки дівчинка Віра – головна героїня кожного твору і такого ж віку, як і вони:

*...Геть утік Песик із садочка.
Утікав не оглядався,
За маленьку Вірусю заховався...* [4, с.5];

*Гляньте: наша Віронька,
Наче ясна зіронька,
Вранці прокидається –
Весело всміхається* [4, с.3].

У кожному такому вірші збірки є виховний елемент. Через ставлення поетеси до тварин і звірів діти і собі вчать їх любити, піклуватися. У збірці живопис поєднано із поетичним словом, тому дитина зможе яскраво уявити навколишній світ.

Дітям молодшого шкільного віку присвячено цикл віршів «Юля з котиком дружила». Незважаючи на те, що збірка складається із веселих та дотепних сміховіршиків, вона доповнена цікавими малюнками, вчить дітей багатьом моральним цінностям – любові, людяності, доброті, чемності і спонукає бути допитливими та спостережливими:

*Діти хатку змайстрували,
Щоб синички там витали* [3, с.50];

– Ой ти Півнику, Петюню!

Не смуди свою бабуню.

І за нею, і за дідом

Походжай повсюди слідом [3, с.50].

Використовує письменниця у віршах згрубілі форми слова, утворені за допомогою суфікса –ище, таким чином показуючи негативне ставлення до зображуваного:

*Втік комарище!...
Ах ти пискливе,
Довгий носище!
Схоплю я мітлище –
Аж вітер засвище...* [3, с.48].

«Ганнуся у бабусі» – твір, написаний для дітей молодшого й середнього шкільного віку. Авторка «ніжно і трепетно розкриває велику силу любові, яка врешті-решт тримає і зміцнює всі наші людські стосунки, вчить дітлахів берегти і розуміти красу, бути щиросердечними по відношенню до старших і найголовніше – до нашої Батьківщини» [5, с.2]. Таким чином письменниця налаштовує свого маленького читача на сприйняття змісту твору. Адже головна героїня – маленька дівчинка Ганнуся, справді, дуже любить квіти, доглядає і оберігає їх з великою любов'ю у серці. Дівчинка приїздить до бабусі лише влітку, але допомога від неї була великою:

*...Така вже спритна, роботяца –
Не полінеться нізащо
Ні у саду, ні на городі,
Ні у дворі, ні у господі* [5, с.3].

Кожен день помічниця бігала по гриби-боровики, пасла качок на ставку, підмігала подвір'я, але якось онука попросила бабусю розказати казку або легенду на ніч. Одного разу розповідь ніби ожила перед очима дівчинки, і вона побачила крізь відчинене вікно нічний місячний танок квітів. Ганнусі здалось, що то не квіти, а маленькі діти:

*Крильцята в них такі тендітні...
Слова та усмішки – привітні.
Над квітником собі літають,
Танцюють, бавляться, співають [5, с.5].*

На цьому балу лише «квіточка Білого Дроку» була сумна й зажурлива, бо вона «бліда й дрібна», «хто ж на цвіт такой погляне?», «де себе подіти, бо зазвичай люблять пишні квіти» [5, с.8-9]. Дівчинка «з першим променем» побігла до квіточок, а особливо взялась розмовляти з Білим Дроком. Квітка «зраділа» і пишно розквітла, а Ганнуса була щасливою, бо зрозуміла, що кожна квітка, рослина, що росте на Землі, важлива і потрібна; усе і усіх потрібно любити і поважати.

Вустами головної героїні авторка вчить своїх читачів любити батьків, бабусю, рідний край, природу, трепетно і ніжно ставитись до всіх рослин, особливо квітів. «Ми милуємось густою палітрою квітників, бо вони палять густим килимом на клумбах міських вулиць, в оранжереях та на сільських подвір'ях» [2]. Авторка наголошує на тому, що кожен повинен насолоджуватись красою рідного краю, бо це наша земля, наша Україна, закликає і повчає кожним рядком твору.

У збірці «Барвистий дивокрай» поетеса також пише про любов до рослин, особливо до квітів у розділі «Квітовіршики». Авторка продумала все: кожен окремий вірш про різну квітку; часто це не тільки ті квіти, які знає кожен, але й ті, які менш відомі: «Рудбекія», «Чорнушка», «Лютин», «Гортензія». У кінці вірша дуже вдало розташований малюнок, де зображено квітку. Навіть про ті квіти, які добре відомі усім, поетеса пише з нахненням і дуже цікаво їх «характеризує»:

*Осяйні, тендітні риси –
Це в саду струнки нарциси,
Це юначя врода ясна,
Гордівлива й прекрасна [3, с.41].*

У рядках поезії звучить натяк на відому легенду про самозакоханого юнака.

Піонії авторка описує за допомогою епітетів:

*Старомодні фасони
Нагадали нам піони:
– Ми розкішні, пишні дами
Із театру мелодрами [3, с.41].*

Не можна оминати увагою поезію про айстри, які у творі Н. Шмурікова описує яскраво, весело і поетично:

*Сині, жовті, червонясті,
Фіолетові, сріблясті*

*Айстри виплели на славу
Справжню радугу яскраву [3, с.45].*

Неймовірними епітетами описано духмяну матіола:

*Непримітна, попеляста,
Як димок легка, пухнаста,
Розпашилась матіола,
Полонивши все довкола [3, с.45].*

Описуючи «дзвіночки» поетеса використовує метафору:

*Фіолетові дзвіночки
Зазирають Юлі в очки,
Дружно дзвонять буз зупинки,
Щоб не плакала дитинка [3, с.44].*

Ніна Шмурікова використовує у віршах символ троянди, яка символізує красу:

*На троянди завше мода.
Їхня царська, світла врода
Владарює в буйнім літі –
Рівних їм нема на світі [3, с.42].*

Твори Ніни Шмурікової показують і самого автора: чуйну, добру людину, яка з великою любов'ю ставиться до тварин, рослин, природних явищ, пір року. Особливо поетично пише вона про осінь:

*Де берізка жовтокоса,
Прогулялась осінь боса
Де гуляла, де ходила,
Сто слідочків залишила [3, с.4];*

У цьому вірші авторка використовує прийом персоніфікації і наділяє явища природи людськими властивостями:

*Мандрувала осінь світом,
Розлучала світ із літом [3, с.74];*

Письменниця пропонує розмаїття зорових та колористичних образів, які вдало підібрані для опису осені:

*Осінь в платті жовтолистім,
В горобиновім намисті,
У калиновім віночку,
Наче панна, по садочку
Сонцесяйно походжає –
Жовтень в жовте наряджає [3, с.74].*

Авторка дуже точно описує красу осені, її чарівність. Вона пише і про зірки, які мають велике значення для планети: «Такі чудові зіроньки над світом!» [3, с.73].

Щоб описати хмари поетеса використовує метафору:

*Над садочком у височині
Хмаринки бавились смішні... [3, с.72].*

Зустрічаємо у віршах рядки про дощ, сніг, струмочок, ручку, ранок та ін. Такі дитячі вірші читати цікаво, адже це пізнавально. Ніна Шмурікова ставить перед собою важливе завдання – познайомити дитину з оточуючим світом. Усі розуміють значення і відповідальність у виконанні подібних місій, оскільки перша подорож в незвіданий світ відбувається зі сторінок першої дитячої книги.

Багато поетичних творів поетеса присвячує любові до природи. Вона намагається виховати в маленьких читачів бережливе та шанобливе ставлення до всього живого. Мабуть, для авторки дуже близька тема любові до рослин, зокрема до дерев. Пре це вона пише у своїх творах «Стоїть сосна висока», «Ялинонька», «Калина», «Вербичка»:

*Ялинонька зелена
Прийшла у дім до мене.
...Яка вона чудова,
Яскрава, загадкова!* [9, с.38].

Часто письменниця використовує зменшено-пестливу форму, чим надає рядкам забарвлення ніжності та наближує їх до дитячого мовлення:

*... – Ой красунечко-вербичко!
Хоч ти ще і невеличка,
Куць твоїй нам як нагорода...* [6, с.55].

Про символ України – калину, авторка пише з любов'ю, гордістю, емоційним піднесенням:

*Розрослась вона нівроку,
Прикраша всі пори року.
Як весною зацвіте,
Всі дивуються на те* [6, с.55].

Зустрічаємо у віршах і образ соловейка, який здавна вважався символом співучості та красномовства:

*Соловейко на весні
У саду щебече,
Переливи чарівні
У світанок мече* [3, с.15].

Важливою у творчості є патріотична лірика: «Рідний край», «Українці», «Патріоти», «Українонько!»:

*Гарне місто на Поділлі!
Прудко линуть хмарки білі.
Далеч сонечком повита.
В золотистих розливах – жито* [3, с.15].

З великою повагою авторка ставиться до Т. Шевченка і неодноразово пише про нього:

*Хтось Артемчик, хтось Павлусь.
Я – Тарасиком зовусь.
Це Шевченкове ім'я.
Тож пишатимусь ним я* [3, с.15];

або:

*Є художники, поети,
У яких високі злеті.
Та один у нас Тарас,
Що не згасне, як не згас [3, с.15].*

Ці поетичні твори викликають не тільки почуття любові до Батьківщини, рідної землі, але й значно важливіше – почуття патріотизму, гордості за свою країну, усвідомлення національної приналежності до українського народу, нації. Це важливо для кожної дорослої людини, а для дитини тим паче. Бо саме це впливає на формування особистості, навчає юних українців найкращим моральним та людським якостям.

Ніна Шмурікова у своїх творах завжди хоче навчити дітей, познайомити з чимось новим і незвіданим. Підтвердженням цього є цикл віршів «Познайомся з кольорами». Поетеса знайомить дітей з кольорами, навчає їх на навколишньому світі, життєвих ситуаціях:

*Не секрет для дівчорі –
Поряд різні кольори...
Щоб повніше світ пізнати,
Кожний колір треба знати! [3, с.4].*

Авторка знайомить маленьких читачів з зеленим кольором використовуючи рефрени:

*Зелена травичка, зелені тополі,
Зелена футболка і шорти у Толі.
Зелені у Мурчика світяться очі –
Впіймати зеленого м'ячика хоче [3, с.6].*

Поетеса пише свої твори і для дітей середнього шкільного віку, знайшовши для них цікаву та актуальну тему – шкільне життя і міжособистісні відносини. Цей цикл творів має назву «Ми вчимося і ростем» і охоплює усі сфери дитячого життя у школі: «Ледачий учень», «Вчителька», «На перерві», «Рідна мова», «Відмінник», «Канікули», «Трудовий десант», «Математик», «Футболісти», «Вересневе свято». Зрозуміло, що ця тема близька школярам, а ті ситуації, які описані у творах, можливо, і звичні, але не перестають бути цікавими:

*– Дуже гарна школа наша! –
Запевняла діток Маша. –
Ви ще трішки підроснете,
Всі у перший клас підете [3, с.63].*

Дитячі вірші поетеси легкі для сприйняття, цікаві, образні, часто з гумором:

*Мовить вчителька до Толі:
– Всі, хто учиться у школі,
Мають добре рахувати.
Сором, хлопчику не знати
Формул, хоч елементарних... [3, с.63];
...Я собі придумав штуку –
Не зважати на науку [3, с.64].*

У вірші «На перерві» – тема на злобу дня – шкільна бійка:

*На перерві ледь не бійка:
Посварились два Сергійки [3, с.64].*

Зрозуміло, що для школярів, на жаль, бійка – справа звична. Але спонукає письменниця і до позитивних, правильних речей у школі:

*Запитав учитель: – Згодні?
Трудовий десант сьогодні
Після школи проведем [3, с.66].*

Вправно поетеса завершує вірш наскрізним римунанням:

*На трибунах ніде сісти
Грають наші футболісти.
Грають два завзятих класи,
В кожнім є відомі аси [3, с.66].*

Пише авторка у своїх віршах і про те, як учні відпочивають і проводять дозвілля:

*Хоч до свята ще далеко,
Завтра в школі дискотека! [3, с.68];
Вільних днів пройшло багато,
Кличе вересень на свято
Знову в школу всім пора [3, с.69].*

Письменниця застосовує асонанс і це надає поезії інтонаційної виразності:

*Надійшло чудове літо,
Запахні розквітли квіти,
Сонце пестить нас і гріє,
Вітерець тепленький віє [3, с.68].*

В усіх цих творах Ніна Шмурікова пише і про взаємовідносини школярів, однокласників, старших учнів з молодшими:

*Ось так сталась дивина,
Що й не снилася вона:
Запросив у гості нас
Знайте хто – десятий клас!
... І вони із нами грали,
Так ми друзями і стали [3, с.65].*

У творчому доробку письменниці присутній також жанр казки. Наприклад, казка «Мисливець Сивоок» розповідає про мандрі головного героя нелегкими шляхами, який долає усі випробування, аби знайти своє щастя:

*Юнак із бідної родини,
Просту накинувши свитину,
Щоб якось голод відігнати,
Пішов до гаю полювати.
Іде, спішить, пришивдишив крок
Мисливець вправний – Сивоок [8].*

Ця казка вчить дітей бути непохитними, наполегливими, впевненими у собі при досягненні мети.

Повчальною, також, є казка-поема «Легенда про Добраду». Можемо простежити її інтертекстуальний зв'язок з казкою «Попелюшка» Ш. Перро. Однозначно, що це не усім знама стародавня українська легенда – казка про Добраду. Вона, за переказами, жила колись поблизу Києва. Доля найменшої з сестер, котрій в усьому допомагала чаклунка Добрада, нагадує життя героїні Ш. Перро. Юна дівчина, про яку йдеться в легенді, і є нашою українською Попелюшкою. Крім того, Н. Шмурікова у творі вчить дітей любити рідну землю, знати, пам'ятати і пишатися славною минувщиною українського народу. Поетеса вчить милосердю, доброти, турботі про рідних, самопожертві, вдячності.

Герої поеми діляться на добрих, гарних людей та злих і підступних. На перший погляд, головною героїнею мала б бути чаклунка Добрада, але, насправді, авторка головними робить добрі вчинки, гарні справи, людяність у стосунках. Маленьким читачам з перших рядків поеми зрозуміло хто добрий персонаж, а хто злий:

*Про неї,
Про незрівнянну,
Світлицю
Омріяну красу-дівичю... [7, с.9];*

або:

*Сестриці скоса поглядали.
І заздрили.
Проте мовчали [7, с.8].*

У кінці поеми перемагає добро. Чаклунка стає на бік молодшої сестри, князевича та старого князя:

*А князь з княгинею
Довіку
Щасливим днем
Не знали ліку,
В парі любо прожили.
Вони були чудові люди... [7, с.11].*

Отже, як бачимо, творчість подільської поетеси Ніни Шмурікової одночасно і багатогранна, і різноманітна. Тематика і проблематика її творів дуже широка. Авторка пише про красу рідної землі, про любов до Батьківщини, про любов до тварин і турботу про них, про дітей, шкільне життя, про рослини. Ці теми зрозумілі і близькі для дітей. Твори письменниці адресовані широкій аудиторії дітей, де маленький читач зможе знайти щось для себе.

Список використаних джерел і літератури:

1. Із чаші поезії. URL: <http://slovoprosvity.org/2018/03/05/iz-chashi-poeziji/> (дата звернення: 02.11.2018).
2. Поетична зоря Ніни Шмурікової. URL: http://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=430&dep_cug=443 (дата звернення: 02.04.2018).

3. Шмурикова Н. Барвистий дивокрай. Хмельницький: ФОП Сторожук О.В., 2013. 18 с.
4. Шмурикова Н. Віронька-зіронька. Хмельницький, 2003. 12 с.
5. Шмурикова Н. Ганнуса у бабусі. Хмельницький: ПП Дерепка, 2002. 8 с.
6. Шмурикова Н. Два Тараси. Хмельницький: ПП Дерепка, 2010. 18 с.
7. Шмурикова Н. Легенда про Добраду. Хмельницький: ВТФ «Окта», 2000. 12 с.
8. Шмурикова Н. Мисливець Сивоок: казка. URL: http://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=563&dep_cur=1517#top (дата звернення: 02.12.2021).
9. Шмурикова Н. У чім секрет? Хмельницький: ПП Дерепка, 2002. 16 с.

References:

1. Iz chashi poezii. URL: <http://slovoprosvity.org/2018/03/05/iz-chashi-poeziji/> (data zvernennia: 02.11.2018).
2. Poetychna zoria Niny Shmurikovoї. URL: http://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=430&dep_cur=443 (data zvernennia: 02.04.2018).
3. Shmurykova N. Barvystyi dyvokrai. Khmelnytskyi: FOP Storozhuk O.V., 2013. 18 s.
4. Shmurykova N. Vironka-zironka. Khmelnytskyi, 2003. 12 s.
5. Shmurykova N. Hannusia u babusi. Khmelnytskyi: PP Derepa, 2002. 8 s.
6. Shmurykova N. Dva Tarasy. Khmelnytskyi: PP Derepa, 2010. 18 s.
7. Shmurykova N. Lehenda pro Dobradu. Khmelnytskyi: VTF «Okt», 2000. 12 s.
8. Shmurykova N. Myslyvets Syvook: kazka. URL: http://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=563&dep_cur=1517#top (data zvernennia: 02.12.2021).
9. Shmurykova N. U chim sekret? Khmelnytskyi: PP Derepa, 2002. 16 s.

The article has been analyzed the creative heritage of Podilia writer for children of different ages. Particular attention has been paid to artistic text arrangement. There have been considered the texts of different genres and subject matters, artistic means, and approaches with the characters characterized.

Children's literature at the present stage has reached a high level of development. A lot of writers from the Khmelnytskyi region wrote for children and about children: Mykola Balema, Vasyl Horbatiuk, Mykola Magera, Oksana Radushynska, Hryhoriy Hrapach, Nina Shmurikova, etc. The works have been included in reading books, literature collections, and school textbooks.

Nina Shmurikova worked productively in children's literature, who has written more than 20 books for children.

She wrote for children of preschool and primary school age in the genre of poetry and fairy tales about animals, love for them, good attitude. The youngest readers can «get acquainted» with the variety of colors that surround man in nature. N. Shmurikova also writes about plants: in the collection «Colorful Wonderland» the poet introduces the reader to a flower in her poems, sometimes little known («Rudbeckia», «Chornushka», «Lyutin», etc.). In his works, the poet mentions the seasons and natural phenomena. Although the author writes for a certain age group, she raises the theme of patriotism, love for Ukraine, native land, using Ukrainian national and national symbols. Poems about school and school life occupy an equally important place in the poet's work.

N. Shmurikova is one of the best representatives of children's literature in the Khmelnytskyi region. Her work is highly valued not only by readers but also by society and the state.

Key words: Podilia, children's literature, genre, subject matter, range of problems, a fairy-tale, poetry, a riddle.

Отримано: 04.11.2021 р.